

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“
по професионално направление 5.13. „Общо инженерство“,
учебна дисциплина „История на изкуството и дизайна“
обявен в ДВ бр. 77/06.X.2015 г.

Член на научното жури - проф. Димитър Николов Чолаков,
Преподавател в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“

1. Обща характеристика на научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата. Общо описание на представените материали.

Научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата го очертават като изграден изкуствовед и дизайнер с модерни виждания и идеи.

Единственият кандидат - Момчил Тодоров Тачев, доктор по изкуствознание и изобразителни изкуства, представя 30 научни труда. Закономерно в първата група са обединени 5 публикации за придобиване на ОКС „доктор“ (1 автореферат на дисертация и 4 публикации по дисертацията). В настоящия конкурс за академичната длъжност „Доцент“ д-р М. Тачев участва с други 25 научни труда, отпечатани в пълен текст след получаване на ОКС „доктор“, които по качество и количество удовлетворяват напълно изискванията на *Закона за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за условията и реда за заемане на академичните длъжности в Технически университет – Варна (Приложение 7)*. Научните му разработки отговарят на темата на конкурса – история на изкуството и дизайна, и много от тях демонстрират интегриране на изкуствоведските и дизайнерските аспекти в определени области. Впечатляващи са публикации като монографията *Изкуството на камуфлажния дизайн* (126 стр.) и 5 публикации в чужбина (на английски и руски), 4 статии в списания (2 на английски и 2 на български). Изграждането си като учен д-р Тачев подчертава и с 13 доклада в сборници (2 на английски и 11 на български), а като преподавател – на 2 учебника и учебни пособия (в съавторство).

Като изкуствовед д-р М. Тачев открива изложби, пише рецензии за художници и самият той участва със свои творби в художествени изложби, като дори печели международна награда за дизайн в Румъния. Затова трябва да се вземат предвид и текстовете за откривания на 12 художествени изложби, както и реализираните 27 авторски дизайнерски проекта. Тези научноприложни изяви разкриват разностранните интереси на д-р М. Тачев като изкуствовед и дизайнер и го характеризират като специалист с висока култура.

Представените материали доказват наличието на високи естетически критерии у автора, стремеж към актуалност и иновативност във всяка научна и дизайнерска разработка. Затова определям научната продукция на д-р М. Тачев като добър атестат за хабилитация.

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Израстването на Момчил Тодоров Тачев като дизайнер започва от Средно специално училище по промишлен дизайн “Д. Узунов” – гр. Казанлък (1994 г.), продължава в Националната художествена академия – София (2000 г.), където защитава дипломна работа на тема: *Най-нови тенденции в пространствения дизайн в края на XX век*.

Момчил Тачев се ориентира към преподавателското поприще след успешно защитена дисертация (2004 г.) по научна специалност “Изкуствознание и изобразителни изкуства” на тема: *Модулни градски обекти - стирки за обществен транспорт: Проблеми, тенденции и*

алтернативи за тяхното решаване от дизайнерски и ергономичен аспект, когато започва академична кариера в Технически университет – Варна.

Преподавателската му дейност в катедра «Индустриален дизайн» като асистент (от 2004 г.) и като главен асистент (от 2008 г.) обхваща водене на лекции и упражнения по основни дисциплини като история на изкуството и дизайна, съвременни концепции в дизайна, пространствен дизайн, дизайн на градската среда естетика на съвремението, формообразуване и др. като взема много часове - от 600 ч годишно. Д-р Тачев е автор и съавтор на 7 учебни програми – 2 магистърски и 5 бакалавърски, с което допринася за актуализиране и оптимизиране на обучението по дизайн.

Педагогическата дейност на д-р Тачев обхваща и научно-методическо ръководство на 28 дипломанти и рецензирането на 85 дипломни работи, както и участието в изпитни комисии и журита за защита на дипломни работи.

Изключително педагогическо постижение е воденето на авторски лекции по история на дизайна на английски език в европейски университети като “Константин Философ“ в Нитра (Словакия); Висшия институт по индустриален дизайн във Флоренция (Италия), „Хаверинг колидж по приложни изкуства“ в Лондон (Великобритания). Така кандидатът не само отговаря на изискването за международна мобилност, но и допринася за издигането на академичния авторитет на катедрата по промишлен дизайн и на ТУ.

Изложените факти позволяват да се обобщи, че д-р М. Тачев има голям академичен потенциал и може да развива и за в бъдеще значима и полезна педагогическа дейност в интерес на катедрата и на университета.

3. Основни научни и научноприложни приноси

Най-важните и значими приноси се открояват в оригиналната по проблематика и богато илюстрирана монография „Изкуството на камуфлажния дизайн“ (П.2. по списъка с научни публикации). Трудът е идентифициран с международен стандартен номер ISBN 978-954-449-778-1 и е публикуван на български език от издателска къща "Стено", Варна през 2015 г. Получава висока оценка от двамата рецензенти проф. Пламен Братанов и проф. Иван Кънчев. Форматът 16/70x100 и обемът 126 стр. са съобразени с академичните стандарти за хабилитационен труд, а висококачественият печат на цялото издание и художественият дизайн на корицата ориентират бързо към същността на съдържанието. Плод на дългогодишна събирателска работа, на сериозни научни изследвания, на системно допълване и обогатяване, монографичният труд респектира със задълбочеността и обхвата на изследването. Богатата библиографска осведоменост (139 източника) , направените анализи и изводи и дадените примери свидетелстват, че авторът търси нови параметри за изследване на приложния дизайн. Основен принос е дефинирането, обобщението и систематизирането на различните изкуствоведски и дизайнерски аспекти при развитието на камуфлажа чрез теоретико- приложни изследвания в областта на проектирането на маскировъчни десени. Прави се оригинална детайлна спецификация, основаваща се на структурно-формообразователни особености на дизайна на всеки модел, като се постига за първи път обосновано на единен принцип номиниране на емблематични и по-неизвестни образци. За първи път се публикуват неизвестни до този момент на специалистите в областта екземпляри и експериментални разработки, позволили обосноваването на нови и допълването на съществуващи хипотези и научни факти, попълващи липсващи звена в историята на дизайна на камуфлажа.

Научната хипотеза за проектирането на маскировъчни десени и влиянието на изобразителното изкуството върху дизайна на камуфлажни десени доказва с нови средства съществуваща научна теория за влиянието на изкуството и по-специално на кубизма,

конструктивизма, импресионизма, футуризма и експресионизма върху дизайна на камуфлажни десени в публикуваните в чужбина трудове II.1.1-II.1.3; II.1.5.

Като съществен теоретичен принос трябва да се определи формулирането на нови принципи за ролята на промишления и пространствен дизайн при оформянето на градска среда в трудове II.3.1; II.3.2; II.3.4; II.3.5; II.3.6; II.3.12; II.3.14; II.3.17.

За историята на дизайна е изключително приносна научната хипотеза на д-р М. Тачев за естетическите характеристики на дизайна по времето на социализма в Източна Европа. (Трудове II.3.12; II.3.14).

4. Значимост на приносите за науката и практиката.

Д-р М. Тачев успешно съчетава компетенциите си на изкуствовед и дизайнер и постига реални резултати с теоретична и приложна стойност в областта на промишления дизайн и дизайна на градската среда. Научните му публикации са посветени на решаването на проблемите в една непроучена област - камуфлажния дизайн. Оригиналната проблематика и получените резултати в създаването на теория за принципите, критериите и спецификата на камуфлажните десени от дизайнерски и изкуствоведски аспект в специална монография и в някои от публикациите доказват, че кандидатът е изградил през годините профил на сериозен и задълбочен изследовател. Постиганатите резултати са реални и значими за съвременната наука, което прави научните приноси оригинални и полезни. В 20 от публикациите си той е единствен автор, само в 3 труда е първи автор и трети автор в останалите 2, което доказва научния му потенциал и перспективите за по-нататъчно научно развитие.

Въз основа на тези разсъждения оценявам високо научните и научно-приложните приноси в публикациите на д-р Момчил Тачев.

5. Заключение

Д-р Момчил Тодоров Тачев е компетентен специалист с трайни интереси и реални постижения в областта на образованието по история на изкуството и дизайна. Неговите изследвания, публикации и работа по научно-приложни теми и проекти са значими, необходими и полезни за академичната общност. Смятам, че научните публикации на д-р М. Тачев и академичната му ангажираност във всички дейности на ТУ го представят като завършен учен и отговорен преподавател, достоен за академичната длъжност „доцент“.

Представените документи и материали съответстват напълно на изискванията на Закона за академичното развитие в РБ, на Правилника на неговото приложение, на вътрешните правилници за дейността, за развитието на академичния състав и за учебната дейност в ТУ- Варна.

Препоръчвам на Научното жури, на Факултетния и Академичния съвет на ТУ да избере д-р Момчил Тодоров Тачев на академична длъжност „Доцент“ по професионално направление 5.13. „Общо инженерство“, за учебната дисциплина „История на изкуството и дизайна“ в катедра „Индустириален дизайн“ при Машинно-технологичен факултет, Технически университет – Варна

10. II.2016

гр. Варна

Автор на становището:

Проф. Димитър Николов Чолаков